

حسابهای ملی سلامت

مطالعه و تحلیل روابط مالی در بخش سلامت براساس مدل جریان وجوه (flow of funds) و مجموعه عوامل تأثیرگذار بر عرضه و تقاضای کل برای خدمات بهداشتی و درمانی و مداخلات دولت، می تواند بسیاری از کارکردهای نظام مراقبت ها را توضیح دهد. اهمیت این موضوع برای تحلیل مسایل بخش در گزارش جهانی سلامت در سال ۲۰۰۰ توسط سازمان بهداشت جهانی مورد تأکید قرار گرفته است. پیش از آن نیز از نیمه اول دهه ۱۹۹۰ در گزارشات سالانه بانک جهانی و گزارشات اختصاصی آن برای بخش سلامت، موضوع تحلیل منابع مالی بخش براساس اطلاعات حسابهای ملی بهداشت و درمان (National Health Accounts, NHA) یا جریان وجوه در هر دو گروه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه به عنوان مدل اصلی تحلیل نظام های سلامت، کارکردها و توصیه های سیاست گذاری و مداخلات نشان داده شده است.

در حال حاضر ترتیبات انباشت منابع (fund pooling) در کشورهای پیشرفته براساس اطلاعات جریان وجوه و یا تصویر آن در حسابهای ملی بهداشت و درمان (NHA) و جامعیت این حسابها برای کلیه منابع و مصارف و کلیه فعالیتها در بخش مورد توجه می باشد، و سیاستها برای تأثیر جامع و همسو در کلیه فعالیت های بخش، بر اساس این حسابها با بیشترین جزییات منظور شده در آن، تنظیم می گردد. بنابراین می توان مستندات این حسابها را برای کلیه منابع تخصیص یافته به بخش بهداشت و درمان واجد شرایط لازم برای تنظیم سیاستها و مقررات جامع، هدایت هزینه ها در هر دو سوی منابع و مصارف، و به طور کلی برای ایجاد ساختاری با نظم واحد و شرکای اجتماعی متعدد، مورد استفاده قرار داد. این شیوه برای انباشت یا تجميع منابع خود پس از بازنگری در ساختار موجود هزینه ها و سامان دهی منابع و مصارف وجوه مالی و کلیه موضوعات وابسته به آن برای توضیح عملکردها و فعالیت های بخش، توصیه می شود.

ماهیت حساب های ملی سلامت:

- ۱- حساب های ملی سلامتی تصاویر مالی از سیستم بهداشتی است.
- ۲- NHA ابزاری برای فرمول کردن سیاست ها ، نشان دادن و ارزیابی است .
- ۳- از نظر فنی حساب های ملی سلامت ، یک سیستم استاندارد از جداول است که جریان وجوه را در میان سیستم های بهداشتی درمانی نشان می دهد .

۴- جداول حساب های ملی سلامت، شاخص های کلیدی برای سیاستگذاران و همینطور پژوهشگران بخش سلامت فراهم می کند تا نظام مالی بخش سلامت را تشخیص دهند.

مهمترین کاربرد حسابهای ملی:

- ۱- محاسبه ی مهم ترین متغیرهای جریانی اقتصاد (نظیر تولید، مصرف، تشکیل سرمایه، صادرات، واردات، درآمد و رشد اقتصادی در یک دوره ی معین از زمان)
- ۲- اندازه گیری مهم ترین متغیرهای موجودی اقتصاد نظیر ثروت، دارایی و بدهی در مقطعی از زمان
- ۳- نشان دادن وضعیت اقتصادی کشور در آن دوره یا مقطع زمانی

حساب های ملی سلامت چه سؤالاتی را پاسخ می دهد؟

- ۱- چه کسانی و چه مقدار برای هزینه های بهداشت و درمان پرداخت می کنند ؟ (جمع بندی درآمد ها و بسیج منابع)
- ۲- بازیگران اصلی در بخش بهداشت و درمان برای تأمین مالی، ارائه خدمات بهداشتی درمانی چه کسانی هستند و چقدر مورد توجه هستند ؟ (مدیریت منابع ، مکانیسم های پرداخت به ارائه کنندگان خدمت و..)
- ۳- توزیع سرمایه های بهداشتی بین خدمات مختلف ، مداخلات و فعالیت های تولیدی سیستم بهداشت و درمان چگونه است ؟ (چه چیزی تولید شده ؟ چه کسی چه خدمتی را تولید کرده ؟ و..)
- ۴- هزینه های بهداشت و درمان به چه تفکیکی تقسیم می شود ؟ (درآمد ، جنس، بیماری و مذهب و..)

اقدامات لازم برای ایجاد جایگاه حساب های ملی سلامتی :

- درک درست از سیاست های اصلاحی بخش و استراتژی های مورد نظر
- مشخص کردن بازیگران اصلی
- ایجاد ارتباط با بازیگران اصلی
- درک نحوه برخورد بازیگران اصلی بامسائل بخش
- درگیر کردن سیاست گذاران بخش در جهت تعیین اهداف و سئوالات مورد نظر برای تدوین آن

منابع آماری مورد نیاز جهت محاسبه حساب های ملی بهداشت :

- ۱- طرح آمار گیری از هزینه های خانوار های شهری و روستایی (مرکز آمار ایران)
- ۲- بودجه کل کشور (قانون بودجه)
- ۳- سازمان های بیمه گر (سازمان تأمین اجتماعی، سازمان بیمه خدمات درمانی، کمیته امداد امام خمینی، بهداری نیروهای مسلح، وزارت نفت، صدا و سیما، بانک ها)
- ۴- وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- ۵- حساب های ملی (مرکز آمار ایران، بانک مرکزی)
- ۶- طرح آمار گیری از خدمات بهداشتی و درمانی (مرکز آمار ایران)

محدودیت های حساب های ملی سلامتی در کشورهای در حال توسعه:

- وجود یارانه های مختلف تنظیم حساب ها را مختل و در مورد امکان مقایسه را محدود می نماید .

- شرکت های بیمه نظام پرداخت خود را بر اساس سهولت در پرداخت شکل داد و در نتیجه اطلاعات مفید زیادی از دست می رود .
- آمارهای مربوط به هزینه های بخش خصوصی از اطمینان لازم برخوردار نیستند .
- قسمتی از خدمات ارائه شده وارد محاسبات نمی شوند .
- اطلاعات جانبی دیگری (الگوی استفاده از خدمات و ..) که جهت اطلاعات در کنار حساب های سلامتی لازم هستند ، بصورت سازمان یافته جمع آوری ، تدوین و گزارش نمی شوند.
- نهاد های مختلف اطلاعات و آمار های خود را به دلایل مختلف در اختیار دیگران قرار نمی دهند .

بررسی حسابهای ملی سلامت در کشور ایران در سال ۱۳۸۷ انجام پذیرفته است که اشاره به چند مورد از آن مناسب به نظر می رسد :

- ۱- تعاریف مورد تاکید
- ۲- آیتم های مورد بررسی
- ۳- مقایسه های انجام شده بر اساس شاخص های حاصل

تعاریف مورد تاکید :

اطلاع از وضعیت موجود پیش نیاز هرگونه تصمیم گیری و سیاستگذاری است. پراکندگی داده ها و اطلاعات در زمینه هزینه های بهداشتی و درمانی و متفاوت بودن آمار و ارقام در زمینه حسابهای ملی سلامت یکی از مشکلاتی است که تحلیل وضعیت موجود را دچار مشکل کرده است. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در راستای حل این مشکل و استاندارد نمودن جداول و ارقام مربوط به حسابهای ملی سلامت اقدام به تدوین جداول و جمع آوری آمار و اطلاعات در این زمینه نموده است. که در تکمیل این جداول تعاریف و نکات ذیل مورد تاکید بوده است (۱۳۸۷-۱۳۸۱) :

۱. اطلاعات درخواستی صرفاً مربوطه به بخش بهداشت و درمان می باشد لذا نباید هزینه سازمان در زمینه سایر فعالیتهای غیر مرتبط به بخش سلامت است در آن لحاظ گردد.

۲. اطلاعات درخواستی مربوط به کل هزینه های بهداشتی و درمانی دستگاه و زیرمجموعه های آن میباشد.

۳. هزینه های مربوط به وظایف تولیتی، حاکمیتی و مدیریتی که صرف مدیریت و نظارت مراکز خصوصی، نیمه خصوصی و سازمانها و بیمارستانهای دستگاه های دیگر می گردد نیز بایستی ذکر گردد.

۴. در مواردی که ارقام درخواستی قابل جمع آوری نباشد از مقادیر تخمینی قریب به یقین استفاده گردد. این امر در مورد ارقام سال ۸۸ و سالهای آتی پذیرفته نیست و دانشگاه باید آمادگی لازم برای ارائه آمار به صورت ریز را داشته باشد.

۵. تعاریف مفاهیم مربوط به بخشهای مختلف پرسشنامه به شرح زیر است:

هزینه های خدمات بهداشتی و درمانی برحسب کارکرد از منابع داخلی
هزینه خدمات درمانی: شامل هزینه کلیه خدمات درمانی و دارویی ارائه شده به بیمار در طول دوره محاسبه می باشد این خدمات شامل کلیه موارد درمانی اعم از هزینه ویزیت بیمار، هزینه خدمات اقامتی (هتلینگ)، هزینه اعمال جراحی و هزینه کلیه اقدامات تشخیصی (آزمایشات، گرافی ها، اکوگرافی و ...) می باشد.

هزینه خدمات توانبخشی: شامل هزینه هایی است که به منظور جلوگیری از پیشرفت بیماری، حفظ وضعیت موجود، رساندن وضعیت فرد بیمار به کاملترین توانایی فیزیکی، ذهنی و اجتماعی می باشد. این موارد عبارتند از: فیزیوتراپی، طب کار، گفتار درمانی، شنوایی سنجی و نظایر آن می باشد.

هزینه خدمات نگهداری: شامل هزینه خدمات درمانی و بهداشتی دریافت شده توسط بیماران دارای بیماری مزمن و یا ناتوان است که توانایی مراقبت از خود در بلند مدت را ندارند. هزینه خدمات نگهداری و مراقبت از افراد سالخورده، بیماران روانی، معتادان و که نگهداری بیمار با درمان همراه می گردد در این قسمت آورده می شود.

هزینه خدمات پیشگیری فردی: شامل هزینه کلیه خدمات بهداشتی و پیشگیری است که به صورت مستقیم به فرد به منظور پیشگیری و یا کاهش عوارض ناشی از بیماری ارائه می شود. این خدمات شامل هزینه خدمات بهداشت فردی؛ خدمات بهداشت مادر و کودک، تنظیم خانواده، واکسیناسیون فردی و سایر خدماتی است که بصورت فردی به افراد ارائه می شود.

هزینه خدمات پیشگیری جمعی: خدمات و برنامه هایی است که به منظور ارتقاء سلامت و پیشگیری از بیماری ارائه می شود. خدمات بهداشت عمومی شامل برنامه های کنترل و پیشگیری مثل واکسیناسیون جمعی، آموزش بهداشت، بهداشت محیط، بهداشت مدارس، هزینه های اطلاع رسانی، هزینه خدمات نظارت و کنترل بیماریها و سایر خدماتی که در زمینه پیشگیری و کنترل بیماری ها ارائه می گردد می باشد.

هزینه های تولیت، برنامه ریزی و سیاستگذاری: شامل کلیه هزینه هایی است که به منظور برنامه ریزی و مدیریت خدمات سلامت در یک سازمان انجام می شود. علاوه بر این، این ردیف هزینه کلیه اقدامات که به منظور توسعه برنامه ریزی و سیاستگذاری، مدیریت بهینه و اثر بخش اعم از مطالعات و پژوهش را شامل می شود. هزینه های پرسنلی کادر مدیریتی و برنامه ریزی (هزینه های جبران خدمات سایر کارکنان لحاظ نمی شود) و هزینه های عملیاتی و اجرایی که به طور مستقیم به مدیریت مرتبط می گردد در این ردیف قرار می گیرد.

هزینه های مستقیم بیماران سرپایی: شامل مواردی است که فقط به منظور کسب اطلاع فرد از وضعیت خود، خدمات را دریافت می کند. موارد شمول این بخش عبارتند از: تست های آزمایشگاهی، خدمات تصویربرداری، سایر خدمات تشخیصی مثل تست ورزش و اکو کاردیوگرافی و تراکم استخوان و... و همچنین کالاها و داروهایی که به همین منظور استفاده می شود.

هزینه های خاص: شامل هزینه مراقبتهای بلند مدت (که بیشتر جنبه نگهداری دارد تا درمانی)، هزینه پروژه های مشترک با سایر سازمانها، هزینه کالا و خدمات ارائه شده به افراد خارجی، فروش کالا و خدمات به خارج از کشور، سایر کالاها و خدمات غیر مرتبط با بهداشت و درمان مثل ورزش، تصویه آب.

هزینه های خدمات بهداشتی و درمانی برحسب کارکرد از منابع خارجی در این بخش هزینه های برنامه سلامت که از منابع خارج از کشور تامین می گردد درج می شود. چنانچه دانشگاه برای ارائه خدمات بهداشتی درمانی، توانبخشی، انجام مطالعات و سایر اقدامات مرتبط با درمان از کمکها و منابع خارجی استفاده نماید در این بخش درج گردد.

هزینه های خدمات بهداشتی و درمانی برحسب ارائه دهندگان بیمارستانها و مراکز ارائه دهنده مراقبتهای درمانی بستری: این ردیف شامل هزینه مراکزی است که خدمات درمانی و تشخیصی به بیماران بستری ارائه می دهند. ممکن است خدمات سرپایی نیز ارائه

گردد. این مراکز شامل بیمارستانهای آموزشی، آموزشی درمانی و یا به نوع دیگر؛ عمومی، تخصصی و فوق تخصصی است.

ارائه دهندگان مراقبتهای بهداشتی و درمانی سرپایی: این بخش شامل مراکزی است که فعالیت اصلی آنها ارائه خدمات پزشکی و دندانپزشکی به بیماران سرپایی است. این مراکز شامل مراکز تخصصی درمان سرپایی، کلینیک های تخصصی، مراکز بهداشتی و درمانی، پایگاههای بهداشتی، خانه های بهداشت و سایر مراکزی است که به بیماران سرپایی خدمات ارائه می کنند .

ارائه دهندگان خدمات حمل و نقل بیمار: این موارد شامل مراکزی است که در حمل و نقل بیماران از طریق زمین و هوا در مواقع اضطراری فعالیت می کنند مثل آمبولانس ها و هلی کوپترهای اورژانس. خرده فروشان و سایر ارائه دهندگان کالاهای پزشکی: شامل واحدهایی است که مسئولیت اصلی آنها خرده فروشی کالاهای پزشکی به عموم مردم برای مصارف شخصی یا خانوادگی است. در صورتی که دانشگاه چنین واحدهایی در اختیار دارد هزینه آنها در این ردیف آورده می شود. موارد شمول عبارتند از داروخانه ها، فروشندگان عینک های طبی و سایر محصولات بینایی، شنوایی و پروتز و سایر رشته فعالیت ها: شامل مراکز بازپروری معتادان، موسسات تحقیقات پزشکی، تولید کنندگان دارو، ارائه دهندگان آموزش پزشکی و آموزش ضمن خدمت و سایر مراکزی که در دسته بندی های بالا قرار نگرفته اند.

تعداد کارکنان، مزد و حقوق پرداختی:

متوسط تعداد کارکنان مزد و حقوق بگیر در سال: شامل تمام افراد اعم از کارمند و کارگر است که به صورت تمام وقت یا پاره وقت برای دانشگاه کار می کنند و در ازای انجام کار، مزد و حقوق معینی دریافت می کنند.

مزد و حقوق: منظور مجموع پرداختی ها به کارکنان تحت عنوان مزد و حقوق است. تمام پرداختی ها به سایر سازمانها مثل تامین اجتماعی، امور دارایی و اقتصادی و ... که بواسطه فعالیت فرد در سازمان انجام می گیرد در این ردیف قرار می گیرد.

سایر پرداختی های نقدی و غیر نقدی: پرداختهای مانند پاداش، اضافه کار، کارانه، هزینه خوراک و پوشاک و حق اولاد، ایاب و ذهاب، بدی آب و هوا، حق مسکن، سهم کارفرما از بیمه های اجتماعی، همچنین ارزش ریالی کالا و خدماتی که به طور رایگان در اختیار کارکنان قرار می گیرد(مثل غذا) در این قسمت قرار می گیرد.

مقایسه های انجام شده بر اساس شاخص های حاصل :

در این قسمت مطالعه مجموعه " مطالعه حسابهای ملی سلامت ۱۳۸۰-۱۳۸۴ " که توسط دفتر مطالعات اجتماعی وزارت انتشار یافته مفید به نظر میرسد. وجداول درج شده در گزارش جهت مقایسه با شاخص های جهانی در ذیل آورده می شود .

جدول ۱. حساب های ملی سلامت در یک نگاه (۱۳۸۰-۱۳۸۴)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
کل هزینه های جاری بهداشت و درمان دولت در بودجه عمومی	۸,۶۵۲,۰۰۳	۱۱,۴۲۱,۲۵۷	۱۳,۱۶۱,۴۸۹	۱۷,۳۸۶,۲۵۵	۲۹,۱۶۲,۱۹۷
کل هزینه های عمرانی بهداشت و درمان دولت در بودجه عمومی	۷۳۱,۵۹۵	۱,۷۳۰,۹۰۹	۱,۹۵۴,۴۵۷	۱,۹۴۶,۹۳۳	۳,۱۸۶,۴۴۱
کل هزینه های بهداشت و درمان دولت در بودجه عمومی	۹,۳۸۳,۵۹۸	۱۳,۱۵۲,۱۶۶	۱۵,۱۱۵,۹۴۶	۱۹,۳۳۳,۱۸۸	۳۲,۳۴۸,۶۳۸
کل هزینه های جاری بهداشت و درمان بخش دولتی	۱۳,۰۳۸,۷۶۷	۱۹,۹۲۵,۳۱۱	۲۳,۵۷۰,۵۰۲	۲۸,۹۳۱,۰۰۰	۴۲,۷۴۲,۰۷۷
کل هزینه های عمرانی بهداشت و درمان بخش دولتی	۱,۲۹۰,۴۴۳	۲,۲۹۴,۸۷۸	۲,۴۴۶,۶۲۶	۲,۳۳۱,۳۸۴	۳,۸۴۳,۰۳۷
کل هزینه های بهداشت و درمان بخش دولتی	۱۵,۱۳۴,۹۱۷	۲۲,۲۲۰,۱۹۰	۲۶,۰۱۷,۱۲۸	۳۱,۲۶۲,۳۸۳	۴۶,۵۸۵,۱۱۳
کل هزینه های مصرفی بهداشت و درمان از محل منابع بخش خصوصی (غیردولتی)	۱۹,۸۰۱,۷۹۶	۲۷,۲۲۱,۹۰۵	۳۰,۰۴۸,۳۶۳	۴۰,۰۳۳,۷۰۶	۳۶,۷۲۴,۲۱۷
کل هزینه های عمرانی بهداشت و درمان بخش خصوصی	۱۰۰,۰۱۰	۱۱۸,۰۱۲	۱۳۹,۲۵۴	۱۶۴,۳۲۰	-
کل هزینه های بهداشت و درمان از محل منابع بخش خصوصی (غیردولتی)	۱۹,۹۰۱,۸۰۶	۲۷,۳۳۹,۹۱۶	۳۰,۱۸۷,۶۱۷	۴۰,۳۹۸,۰۲۶	۳۶,۷۲۴,۲۱۷
کل هزینه های بهداشت و درمان (به عنوان بخشی از هزینه ناخالص داخلی)	۳۵,۰۴۶,۹۸۷	۴۹,۵۶۰,۱۰۶	۵۶,۲۰۴,۷۴۵	۷۱,۶۶۰,۴۰۹	۸۳,۳۰۹,۳۳۰

جدول ۲. هزینه های جاری بهداشت و درمان (۱۳۸۰-۱۳۸۴)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های جاری خدمات مراقبت های اولیه بهداشتی دولت در بودجه عمومی	۲,۴۷۵,۵۰۱/۶۸	۳,۷۴۸,۰۱۰	۴,۰۲۱,۴۹۲/۰۷	۴,۶۸۲,۲۰۰	۷,۴۶۶,۵۰۹/۷۴
هزینه های جاری خدمات درمانی بستری و تخصصی دولت در بودجه عمومی	۲,۵۵۳,۰۷۷/۵۳	۳,۰۵۰,۷۸۶	۵,۶۰۷,۹۱۸/۸۹	۶,۳۹۷,۴۰۶	۷,۴۲۵,۰۴۵/۶۸
هزینه های جاری برنامه های تحقیقات بهداشتی دولت در بودجه عمومی	۴۲۸,۰۴/۴۷	۷۶,۶۴۷/۵۶	۷۶,۵۲۲/۳۷	۹۰,۱۵۱/۴۱	۳۱۶,۸۵۸/۶۳
هزینه های اداری (پشتیبانی) در برنامه های بهداشتی و درمانی دولت در بودجه عمومی	۴۴۳,۷۴۳/۱۹	۶۲۹,۲۳۴	۷۷۶,۰۳۰/۰۱	۷۹۷,۰۹۳	۱,۱۳۵,۷۹۸
جمع	۵,۵۱۵,۱۲۷	۷,۵۰۴,۶۷۷	۱۰,۴۸۱,۹۶۳	۱۱,۹۶۶,۸۵۱	۱۶,۳۴۴,۲۱۲
هزینه های جاری خدمات توانبخشی دولت در بودجه عمومی	۵۸۹,۲۵۲/۸۸	۷۱۷,۹۰۳/۹۴	۸۵۵,۲۶۰/۶۰	۱,۰۵۹,۸۸۷/۸۵	۵,۱۶۰,۰۴۶/۰۰
هزینه های جاری آموزش عالی گروه بهداشت و علوم پزشکی دولت در بودجه عمومی	۱,۳۲۴,۰۶۰/۰۵	۱,۶۳۴,۴۲۱/۲۹	۱,۹۲۵,۲۴۰/۱۱	۲,۱۸۶,۴۸۸/۵۷	۵,۲۷۸,۷۳۵

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های جاری برنامه های تحقیقات علوم پزشکی دولت در بودجه عمومی	۱۱۳,۷۹۶/۳۳	۱۳۸,۴۴۱/۶۱	۱۶۸,۸۸۱/۴۷	۲۱۵,۳۵۷/۱۴	۳۳۸,۶۰۲
هزینه های اداری (پشتیبانی) در برنامه های آموزش عالی گروه بهداشت و علوم پزشکی دولت در بودجه عمومی	۱,۲۱۰/۰۰	۵,۷۳۵	۷,۷۳۱/۵۷	۷,۰۴۸	۱,۲۲۴,۳۷۶
جمع	۱,۴۳۹,۰۶۶	۱,۷۷۸,۵۹۸	۲,۱۰۱,۸۵۳	۲,۴۰۸,۸۹۳	۶,۸۴۱,۷۱۴
هزینه های جاری برنامه های تحقیقات بهداشتی و علوم پزشکی دولت در بودجه عمومی	۱۵۶۶۰۰/۷۹۷	۲۱۵۰۸۹/۱۷۶	۲۴۵۴۰۳/۸۴۱	۳۰۵۵۰۸/۵۵	۶۵۵۴۶۰/۷۴۹۲
هزینه های اداری (پشتیبانی) در برنامه های بهداشتی و درمانی و آموزش عالی گروه پزشکی دولت در بودجه عمومی	۴۴۴۹۵۳/۱۹۴	۶۳۴۹۶۹/۴۱۱	۷۸۳۷۶۱/۵۸	۸۰۴۱۴۱/۱۴۴	۲۳۶۰۱۷۴/۱۶۶
سایر هزینه های جاری بهداشت و درمان دولت در بودجه عمومی (جمعیت هلال احمر، سازمان صدا و سیما)	۳۲,۲۳۱	۴۰,۹۵۲	۵۱,۱۹۹	۶۶,۵۹۸	۹۲,۲۲۶
هزینه های جاری بهداشت و درمان سازمان صدا و سیما	۳۱,۸۹۵/۵۸	۴۰,۹۵۱/۶۱	۵۱,۱۹۸/۵۶	۶۶,۵۹۷/۸۹	۹۲,۲۲۵/۶۰
هزینه های جاری بهداشت و درمان جمعیت هلال احمر	۳۳۵/۰۶	-	-	-	-

جدول ۳. هزینه های عمرانی (۱۳۸۰-۱۳۸۴)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های عمرانی خدمات مراقبت های اولیه بهداشتی دولت در بودجه عمومی	۳۹۱,۱۳۱/۱۸	۵۰۲,۱۱۲/۷۴	۵۶۱,۰۲۱/۰۰	۷۸۰,۷۱۳	۱,۵۹۷,۴۵۶/۳۸
هزینه های عمرانی خدمات درمانی بستری و تخصصی دولت در بودجه عمومی	۳۰۰,۰۲۴/۵۲	۱,۱۴۸,۹۸۴/۹۹	۱,۲۹۸,۹۶۹/۱۳	۱,۰۷۹,۲۷۵	۱,۳۷۱,۸۹۹/۴۲
هزینه های عمرانی خدمات توانبخشی دولت در بودجه عمومی	۳۱,۹۱۰/۶۷	۳۴,۹۳۶/۸۸	۳۷,۱۹۸/۸۶	۲۹,۲۸۶	۱۵۹,۷۴۴/۰۰
هزینه های عمرانی برنامه های تحقیقات بهداشتی و علوم پزشکی دولت در بودجه عمومی	۸,۵۲۸/۳۰	۴۴,۸۷۴/۷۱	۵۷,۲۶۸/۴۲	۵۷,۶۵۹	۵۷,۳۴۱/۰۰
هزینه های عمرانی آموزش عالی گروه بهداشت و علوم پزشکی دولت در بودجه عمومی	۱۵۴,۶۸۳/۷۰	۳۵۴,۱۴۷/۱۰	۳۹۷,۳۳۱/۰۰	۱۹۲,۵۷۲	۱۸۱,۴۵۶/۰۰

جدول ۴. هزینه های بهداشت و درمان نهادها و شرکت های دولتی (۱۳۸۰-۱۳۸۴)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های جاری بهداشت و درمان سازمان تأمین اجتماعی	۳۴۴۱۸۰۱	۴۸۳۶۳۵۵	۶۲۲۶۳۴۵	۷۷۶۶۸۲۳	۹۳۳۵۰۴۶
درآمدهای اختصاصی مراکز وابسته به سازمان تأمین اجتماعی حاصل از ارائه خدمات به غیربیمه شدگان و مؤسسات طرف خدمات	۱۸۶۰۱۳	۲۴۷۷۴۲	۳۳۱۲۱۵	۳۹۱۸۰۷	۴۸۱۹۳۳
هزینه های جاری بهداشت و درمان سازمان تأمین اجتماعی - درمان مستقیم	۱۰۷۱۸۸۵	۱۸۱۱۲۰۹	۲۱۹۳۸۱۹	۲۸۷۱۳۵۴	۳۴۴۶۹۶۸
هزینه های جاری بهداشت و درمان سازمان تأمین اجتماعی - درمان غیرمستقیم	۲۳۶۹۹۱۶	۳۰۲۵۱۴۶	۴۰۳۲۵۲۶	۴۸۹۵۴۶۹	۵۸۸۸۰۷۸
هزینه های پشتیبانی (و اداری) بهداشت و درمان سازمان تأمین اجتماعی	۴۴۱۴۶۱	۵۳۲۲۵۹	۶۹۵۶۰۶	۸۸۵۲۵۷	۱۱۱۵۹۲۶
پرداختی سازمان تأمین اجتماعی به دولت از محل منابع درمان غیرمستقیم	۷۴۴۹۶۶	۹۶۴۰۲۶	۱۲۸۵۳۵۰	۱۷۳۴۹۸۳	۲۰۷۸۳۳۴
هزینه های عمرانی بهداشت و درمان سازمان تأمین اجتماعی	۵۴۷۸۴۸	۵۵۱۸۱۹	۴۷۴۴۶۹	۳۷۲۱۰۱	۶۵۶۵۹۶
هزینه های جاری بهداشت و درمان شهرداری تهران	۴۵۵۷۳	۶۰۱۳۰	۸۰۶۸۶	۸۷۵۴۶	۱۰۸۲۲۱
هزینه های عمرانی بهداشت و درمان شهرداری تهران	۱۱۰۰۰	۱۲۱۵۰	۱۷۷۰۰	۱۲۳۵۰	۰
هزینه های بهداشت و درمان پرداختی از منابع کمیته امداد امام(ره)، و بنیاد جانبازان و مستضعفان	۱۱۷۵۰۶	۳۴۰۷۸۳	۴۱۶۰۴۸	۳۸۷۴۴۳	۲۷۸۳۰۹
هزینه های بهداشت و درمان شرکت های دولتی		۱۴۸۸۳۱۴	۱۷۹۱۹۱۷	۲۰۶۵۰۳۴	۲۴۷۰۵۴۲
هزینه های بهداشت و درمان پرداختی شرکت ملی نفت ایران	۴۷۲۹۷۲	۶۹۵۱۰۸	۸۲۶۸۵۲	۹۴۷۶۱۰	۱۰۷۰۴۷۸
هزینه های بهداشت و درمان پرداختی توسط سایر شرکت های دولتی		۷۹۳۲۰۶	۹۶۵۰۶۵	۱۱۱۷۴۲۴	۱۴۰۰۰۶۴
هزینه های جاری بهداشت و درمان شرکت های دولتی برای درمان غیرمستقیم		۹۳۰۹۴۲	۱۱۶۰۵۴۵	۱۳۰۱۶۰۲	۱۵۵۸۲۹۴
هزینه های بهداشت و درمان شرکت های دولتی برای درمان مستقیم		۵۵۷۳۷۲	۶۳۱۳۷۲	۷۶۳۴۳۲	۹۱۲۲۴۸
کل هزینه های مصرفی بهداشت و درمان بخش دولتی از بودجه بخش دولتی (بدون یارانه ها) (جمع و فردی)	۹۹۵۸۶۹۱	۱۳۸۰۳۹۲۷	۱۵۹۷۶۰۳۵	۱۹۷۹۸۷۱۲	۲۲۵۳۰۶۱۳

جدول ۵. هزینه های بهداشت و درمان خانوارها (۱۳۸۰-۱۳۸۴)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
کل هزینه های بهداشت و درمان خانوارها - بدون حق بیمه پرداختی و بدون انتقالات	۱۹۰,۵۶,۳۳۵	۲۶,۲۸۹,۹۳۵	۲۸,۸۸۸,۴۰۰	۳۸,۹۴۴,۴۳۰	۲۵,۵۳۸,۰۵۰
هزینه های بهداشت و درمان خانوارهای شهری - بدون حق بیمه پرداختی و بدون انتقالات	۱۴,۹۵۷,۱۳۰	۲۰,۴۲۲,۵۴۵	۲۱,۸۰۶,۷۳۰	۲۹,۰۲۵,۱۲۰	۲۴,۱۹۴,۹۷۵
هزینه های بهداشت و درمان خانوارهای روستایی - بدون حق بیمه پرداختی و بدون انتقالات	۴۰,۹۹,۲۰۵	۵,۸۶۷,۳۹۰	۷,۰۸۱,۶۷۰	۹,۹۱۹,۳۱۰	۱۱,۳۴۳,۰۷۵
کل هزینه های بهداشت و درمان خانوارها - با حق بیمه پرداختی، بدون انتقالات	۲۲,۳۴۹,۷۷۲	۳۰,۷۵۴,۳۲۹	۳۴,۳۹۲,۵۵۰	۴۸,۱۷۵,۲۰۰	۴۲,۶۵۲,۵۹۷
هزینه های بهداشت و درمان خانوارهای شهری - با حق بیمه پرداختی، بدون انتقالات	۱۷,۶۹۹,۴۲۷	۲۴,۱۴۵,۰۹۴	۲۶,۳۹۴,۱۱۹	۳۶,۷۵۷,۴۳۸	۲۹,۵۹۶,۷۴۷
هزینه های بهداشت و درمان خانوارهای روستایی - با حق بیمه پرداختی، بدون انتقالات	۴,۶۵۰,۲۹۵	۶,۶۰۹,۲۳۶	۷,۹۹۸,۴۳۱	۱۱,۴۱۷,۷۶۱	۱۳,۰۵۵,۸۵۰
هزینه های پرداختی مؤسسات بیمه تجاری برای بیمه درمانی غیردولتی - پس از کسر کمک های دولت	۶۳۷,۳۹۰	۷۰,۱۴۰,۵	۹۵۲,۰۰۵	۹۹۵,۵۵۴	۱,۰۳۳,۱۵۴
هزینه های پرداختی مؤسسات بیمه تجاری برای بیمه درمانی غیردولتی	۶۶۶,۳۹۰/۰۰	۷۶۵,۰۷۰	۱,۰۸۰,۹۵۹	۱,۱۴۵,۷۴۲	۱,۸۰۳,۹۵۴

جدول ۶. هزینه های بهداشت و درمان مؤسسات خیریه و غیرانتفاعی خصوصی (۱۳۸۰-۱۳۸۴)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های بهداشت و درمان پرداختی مؤسسات خیریه و غیرانتفاعی خصوصی از منابع این مؤسسات	۱۱,۷۳۴	۱۳,۵۵۵	۱۵,۶۱۲	۱۸,۴۷۶	۲۰,۸۵۲
درآمدهای اختصاصی مؤسسات بهداشت و درمان خیریه و غیرانتفاعی خصوصی	۱۵۸,۹۰۹	۲۰۵,۰۶۹	۲۸۱,۹۱۶	۳۸۶,۷۱۰	۴۲۵,۸۹۹
هزینه های عمرانی بهداشت و درمان بخش خصوصی	۱۰۰,۰۱۰	۱۱۸,۰۱۱/۸۲	۱۳۹,۲۵۳/۹۵	۱۶۴,۳۱۹/۶۶	
هزینه های جاری خدمات درمانی دانشگاه آزاد اسلامی و سایر دانشگاه ها از اعتبارات آموزش عالی گروه بهداشت و علوم پزشکی غیردولتی	۹۶,۳۳۷	۲۱۷,۰۱۰	۱۹۲,۳۴۷	۲۷۵,۲۴۶	۱۳۲,۱۶۰
هزینه های جاری خدمات درمانی دانشگاه آزاد اسلامی از منابع این دانشگاه ها	۹۰,۳۹۱	۲۰۷,۶۷۳	۱۹۲,۰۸۷	۲۷۴,۹۸۶	۱۳۱,۹۰۰
هزینه های جاری خدمات درمانی سایر دانشگاه های غیردولتی	۵,۹۴۶	۹,۳۳۷	۲۶۰	۲۶۰	۲۶۰
درآمدهای اختصاصی مؤسسات بهداشت و درمان وابسته به دانشگاه های غیردولتی	۴۶,۳۶۵	۵۹,۶۵۳	۸۱,۵۲۹	۷۵,۹۶۵	۱۳۷,۴۷۴

جدول ۷. منابع هزینه بخش بهداشت و درمان میلیون ریال - (به قیمت های جاری)

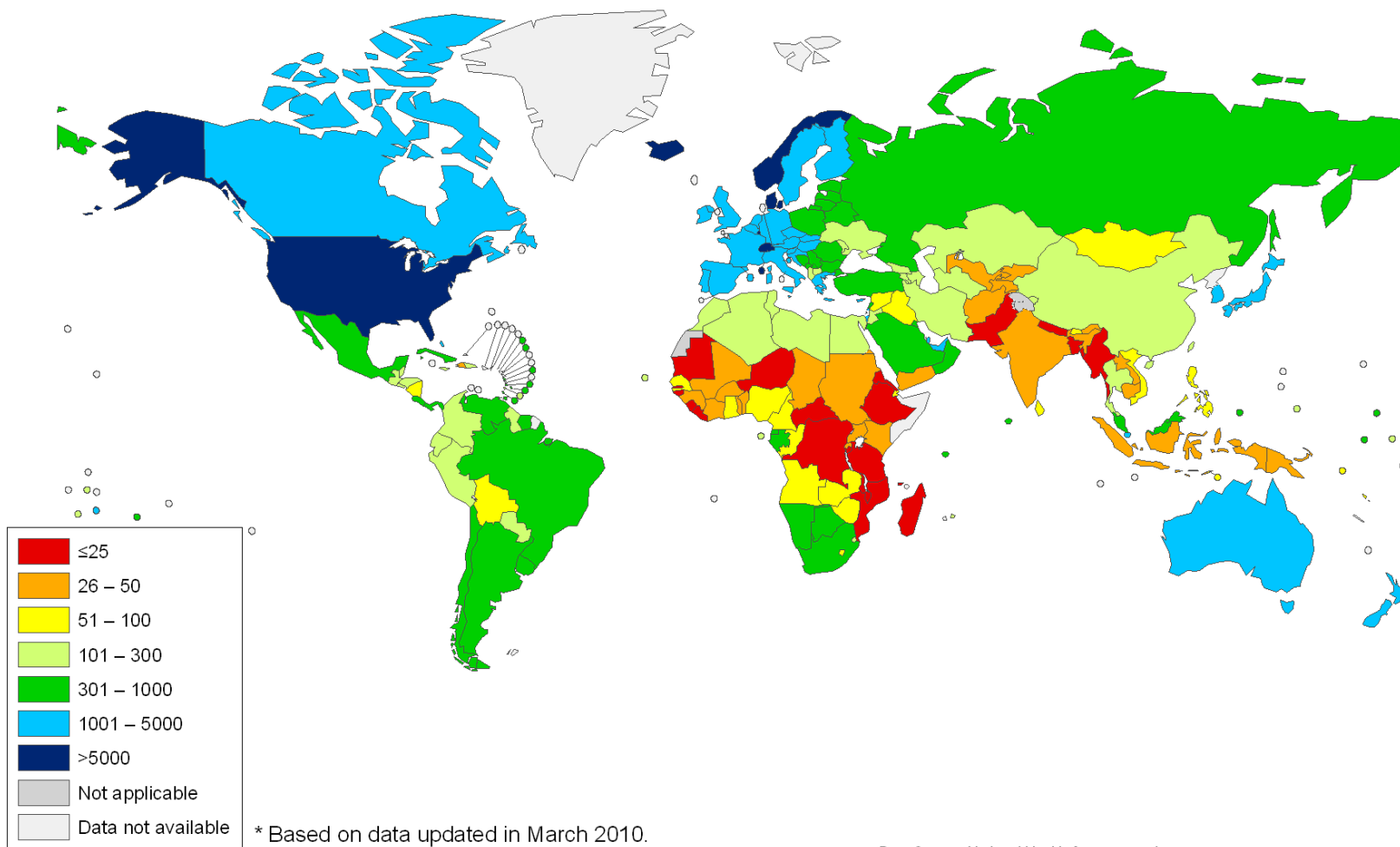
عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های بهداشت و درمان نهادهای خیریه در بخش عمومی از محل کمک های خانوارها	۱۱۷,۵۰۶/۱۳	۳۴۰,۷۸۳/۰۳	۴۱۶,۰۴۸/۱۰	۳۸۷,۴۴۲/۷۸	۲۷۸,۳۰۸/۷۶
هزینه های بهداشت و درمان شرکت های دولتی از محل منابع جبران خدمت کارکنان	۵۵۶۹۶۲	۱,۴۸۸,۳۱۴/۳۴	۱,۷۹۱,۹۱۷/۳۷	۲,۰۶۵,۰۳۳/۹۷	۲,۴۷۰,۵۴۱/۶۳
هزینه های پرداختی سازمان بیمه خدمات درمانی از، محل حق بیمه پرداختی بیمه شدگان	۵۸۸,۰۰۵۵	۱,۲۴۶,۲۱۴	۱,۱۹۸,۴۱۰	۳۵۲,۶۴۲	۲۷۱,۸۳۶
هزینه های جاری بهداشت و درمان سازمان تامین اجتماعی	۳,۴۴۱,۸۰۱	۴,۸۳۶,۳۵۵	۶,۲۲۶,۳۴۵	۷,۷۶۶,۸۲۳	۹,۳۳۵,۰۴۶
هزینه های اداری (پشتیبانی) در برنامه های بیمه درمانی از حق بیمه های پرداختی (سازمان تامین اجتماعی)	۴۴۱,۴۶۱	۵۳۲,۲۵۹	۶۹۵,۶۰۶	۸۸۵,۲۵۷	۱,۱۱۵,۹۲۶
هزینه های جاری بهداشت و درمان شهرداری تهران	۴۵,۵۷۳	۶۰,۰۱۳۰	۸۰,۶۸۶	۸۷,۵۴۶	۱۰۸,۲۲۱
هزینه های عمرانی بهداشت و درمان سازمان تامین اجتماعی	۵۴۷,۸۴۸	۵۵۱,۸۱۹	۴۷۴,۴۶۹	۳۷۲,۰۱۰	۶۵۶,۵۹۶
هزینه های عمرانی بهداشت و درمان شهرداری تهران	۱۱,۰۰۰	۱۲,۰۱۵۰	۱۷,۷۰۰	۱۲,۳۵۰	-
کل هزینه های جاری بهداشت و درمان بخش دولتی	۱۴,۳۸۷۶۷	۱۹,۹۲۵,۳۱۱	۲۳,۵۷۰,۵۰۲	۲۸,۹۳۱,۰۰۰	۴۲,۷۴۲,۰۷۷
کل هزینه های عمرانی بهداشت و درمان بخش دولتی	۱,۲۹۰,۴۴۳	۲,۲۹۴,۸۷۸	۲,۴۴۶,۶۲۶	۲,۳۳۱,۳۸۴	۳,۸۴۳,۰۳۷
کل هزینه های بهداشت و درمان بخش دولتی	۱۵۱۳۳۹۱۷	۲۲,۲۲۰,۰۱۹۰	۲۶,۰۱۷,۱۲۸	۳۱,۲۶۲,۳۸۳	۴۶,۵۸۵,۱۱۳

جدول ۸. دارو، یارانه و بیمه ها (۱۳۸۴-۱۳۸۰)

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
یارانه های بهداشتی و درمانی دولت در بودجه عمومی	۱۵۳,۰۰۰	۱۵۵,۲۰۰	۲,۴۴۶,۰۰۰	۲,۲۹۱,۶۰۰	۲,۳۷۷,۴۳۰
یارانه های پرداختی برای خدمات مراقبت های اولیه بهداشتی دولت در بودجه عمومی	۱۶,۰۰۰/۰۰	۱۳,۲۰۰	۱۸,۰۰۰	۲۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰/۰۰
یارانه های پرداختی برای خدمات درمانی بستری و تخصصی دولت در بودجه عمومی	۱۳۷,۰۰۰/۰۰	۱۴۲,۰۰۰	۲,۴۲۸,۰۰۰	۲,۲۷۱,۶۰۰	۲,۳۵۷,۴۳۰/۰۰
هزینه های بیمه درمانی دولت در بودجه عمومی	۲۵۳۳۲۲	۳۱۳۸۰۸۶	۴۰۱۰۴۲۳	۶۳۳۱۸۴۹	۸۱۸۲۴۵۶
هزینه های بیمه درمانی کارکنان دولت در بودجه عمومی	۷۳۱۶۶۷	۷۳۱۴۹۳	۱۰۳۰۲۵۵	۱۴۰۸۹۵۸	۱۷۰۲۷۵۶
هزینه های بیمه درمانی و بهداشت و درمان نیروهای نظامی و انتظامی دولت در بودجه عمومی	۴۴۰۱۹۱	۴۲۱۱۰۳	۴۸۰۴۵۶	۹۳۶۰۳۳	۷۶۴۳۸۴

عنوان	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
هزینه های بیمه درمانی نیازمندان و سایر گروه ها در بودجه عمومی	۱۳۳۳۶۶	۱۹۲۱۸۲۵	۲۳۷۰۷۵۸	۳۸۳۶۶۷۰	۴۹۴۴۵۱۷
هزینه های بیمه درمان مکمل بازنشستگان در بودجه عمومی	۲۹۰۰۰	۶۳۶۶۵	۱۲۸۹۵۴	۱۵۰۱۸۸	۷۷۰۸۰۰
هزینه های اداری (پشتیبانی) در برنامه های بیمه های درمانی	۱۹۰۶۵	۳۰۶۶۰	۳۲۰۳۰	۳۰۲۶۵	۱۹۷۷۰۹
هزینه های پرداختی سازمان بیمه خدمات درمانی از محل حق بیمه پرداختی بیمه شدگان	۵۸۸۰۵۵	۱۲۴۶۲۱۴	۱۱۹۸۴۱۰	۳۵۲۶۴۲	۲۷۱۸۳۶
هزینه های پرداختی سازمان بیمه خدمات درمانی از محل حق بیمه پرداختی کارکنان دولت	۵۲۳۹۹۱	۹۲۸۷۲۴	۹۱۷۹۸۰	۸۲۷۷۲۴	۹۵۰۲۹۱
هزینه های پرداختی سازمان بیمه خدمات درمانی از محل حق بیمه پرداختی سایر بیمه شدگان	۶۴۰۶۴	۳۱۷۴۹۰	۲۸۰۴۳۰	-۴۷۵۰۸۲	-۶۷۸۴۵۵
پرداختی سازمان بیمه خدمات درمانی به دولت از محل درآمد عمومی	۱۰۹۹۷۸۰	۱۷۲۳۶۸۵	۲۰۷۶۲۸۳	۲۴۰۵۳۴۷	۳۷۸۳۴۹۰
کل هزینه های مصرف دارو	۴,۱۳۲,۹۸۱/۴۶	۵,۴۰۷,۹۹۹	۷,۳۷۳,۷۸۶	۹,۲۶۱,۷۳۹	۱۱,۶۰۱,۰۴۰

Total expenditure on health per capita, 2007 * (in US\$)

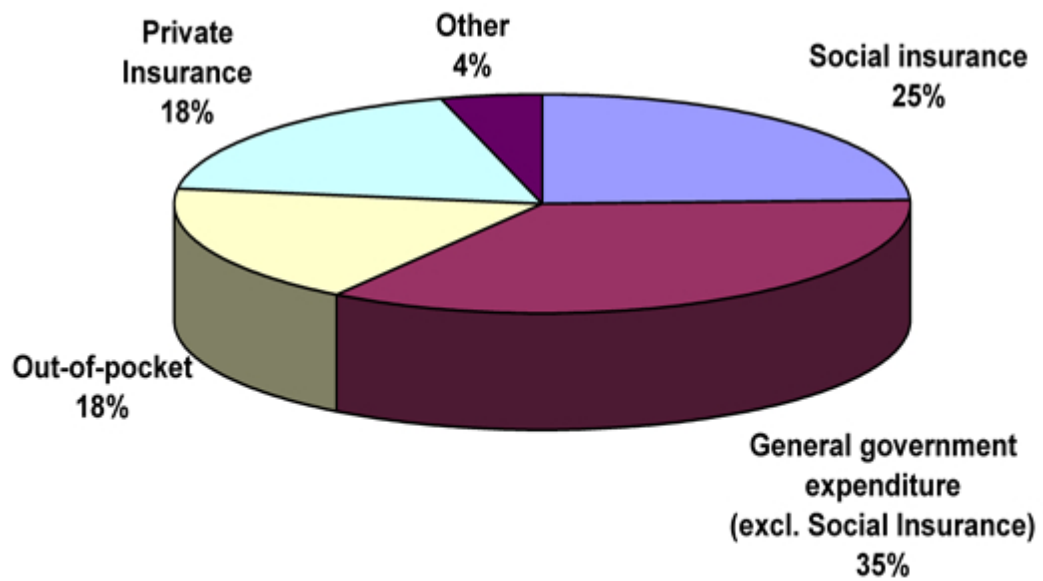
The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

Data Source: National Health Accounts series,
World Health Organization
Map Production: Public Health Information
and Geographic Information Systems (GIS)
World Health Organization

© WHO 2010. All rights reserved.

Composition of World health expenditures (World spent US\$5.3 trillion on health in 2007)

حساب های ملی سلامت

دکتر محمد احمدیان

MD – MPH

مهرماه ۱۳۸۹

